

Література

1. Atamanchuk, G. V. (2000), *Gosudarstvennoe upravlenie (organizacionno-funkcional'nye voprosy)* [State management (organizational and functional issues)], OAO «NPO «Jekonomika», Moscow, Russia, p. 400.
2. Ashykova, E. I. (2013), "Strategic environmental assessment as a tool for implementing the State Environmental Policy", Proceedings V Conference "Legal Aspects of Public Administration: Theory and Practice", DRIDU NADU, Dnipropetrovsk, Ukraine, pp. 133 - 136.
3. Tolstoukhov, A. V. and Khilko, M. I. (2001), *Ekobezpechnyi rozvytok: poshuky stratehii* [Ecosafety development: search strategies], Znannia Ukrainy, Kyiv, Ukraine, p. 185.
4. Khvesyuk, M. A. (2008), *Stratehichni imperatyvy ratsionalnoho pryrodokorystuvannia v konteksti sotsialno-ekonomichnoho pidnesennia Ukrainy* [Strategic imperatives of environmental management in the context of socio-economic growth of Ukraine], TOV «Yuho-Vostok, LTD», Donetsk, Ukraine, p. 496.

РОЗВИТОК СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Беднарчук В.В., студентка 3 курсу факультету управління фінансами та бізнесу

Маліновська О.Я., к. е. н., доцент кафедри економіки та менеджменту

Львівський національний університет імені Івана Франка

Позитивний розвиток соціальної сфери – це важливий сектор економічного розвитку будь-якої демократичної держави світу. Розвиток соціального середовища сприяє побудові громадянського суспільства, утвердженню демократії та підвищенню рівня життя громадян. У сучасних умовах роль в управлінні соціальною сферою територіальних громад, окремих регіонів належить місцевим органам влади. Дедалі більше уваги органи влади приділяють проблемі недостатнього фінансування соціальної сфери відповідно до європейських вимог.

Існують різні підходи до трактування сутності поняття «соціальна сфера».

М.А. Кальницька виокремлює три підходи до трактування поняття «соціальна сфера»:

1) процесуальний підхід (соціальні процеси та форми соціальної діяльності спрямовані на підвищення рівня життя у суспільстві);

2) змістовий підхід (спрямований на змістове наповнення поняття «соціальна сфера»);

3) інституційний підхід (розглядає інституційні одиниці, які забезпечують у суспільстві підвищення рівня життя) [1].

В Україні і надалі існує проблема фінансування соціального забезпечення населення за рахунок коштів місцевих бюджетів, які повною мірою не покривають усі потреби. Від економіки країни залежить фінансування соціального забезпечення населення. Розглянемо тенденцію змін структури видатків обласного бюджету Львівської області упродовж останніх років за функціональною класифікацією (табл. 1).

Таблиця 1. Видатки обласного бюджету Львівської області у 2018-2019 рр.

Найменування	2018	2019*
	Млн. грн.	Млн. грн.
Загальнодержавні функції	10185,1	4900,2
Громадський порядок, безпека та судова влада	6,9	6,1
Економічна діяльність	1570,6	759,9
Охорона навколишнього природного середовища	17,8	11,2
Житлово-комунальне господарство	194,5	130,8
Охорона здоров'я	2297,7	1625,5
Духовний і фізичний розвиток	302,6	223,5
Освіта	1350,1	931,1
Соціальний захист та соціальне забезпечення	311,4	275,3

Дані за 2019* рік охоплюють січень-вересень.

Джерело: складено на основі [2].

Найбільше грошових коштів іде на загальнодержавні функції у Львівській області. Щодо соціальної сфери, то здійснюється фінансування усіх її галузей. Для прикладу, станом на 2018 рік на освіту було виділено 1350,1 млн. грн.

Для більш поглибленого розуміння і аналізу стану соціальної сфери у Львові нами розглянуто видатки обласного бюджету Львівської області за 2018 рік на рисунку 1.

Рис.1 Видатки обласного бюджету Львівської області за 2018 р.

Джерело: складене на основі [2].

Як видно з рисунку, станом на 2018 рік найбільше грошових коштів було спрямовано на розвиток охорони здоров'я – 2297,2 млн. грн. Найменше у аналізованому році фінансувався сектор громадського порядку, безпеки і судової влади – 6,9 млн. грн.

Бюджетним кодексом законодавчо закріплені капітальні видатки у бюджеті розвитку місцевих бюджетів у таких напрямках : соціально-економічний розвиток регіонів; виконання інвестиційних програм; будівництво, капітальний ремонт та реконструкція об'єктів соціально-культурної сфери та житлово-комунального господарства; будівництво газопроводів та газифікація

населених пунктів; будівництво та придбання житла окремим категоріям громадян відповідно до законодавства; збереження та розвиток історико-культурних місць та заповідників; будівництво та розвиток транспортної мережі; розвиток дорожнього господарства; придбання шкільних автобусів та автомобілів швидкої медичної допомоги; комп'ютеризація та інформатизація загальноосвітніх навчальних закладів; інші заходи, пов'язані з розширеним відтворенням [3, ст.71].

Низька суспільна ефективність функціонування соціальної сфери «зумовлена переважно необґрунтованою монополією бюджетного фінансування, що викривлює цільові настанови діяльності таких установ, фіксує залежність масштабів їх ресурсного забезпечення від штучних бюрократичних оцінок, проте робить їх абсолютно незалежними від оцінки результатів їх функціонування безпосередніми споживачами» [4].

Для перспективного розвитку соціальної сфери окремих регіонів органи державного і місцевого самоврядування повинні:

- проводити ефективну соціальну політику;
- удосконалювати модель бюджетного фінансування соціальних програм;
- раціонально розподіляти надходження у бюджет.

Отже, проведене на прикладі Львівської області дослідження доводить, що в сучасних реаліях одним з найважливіших чинників економічного розвитку соціальної сфери є не тільки географічне розташування регіону, але й раціональне і досконале його фінансування.

Література

1. Кальницька М.А. Теоретичні підходи до визначення соціальної сфери та особливості її функціонування в Україні [Електронний ресурс]. URL: http://economyandsociety.in.ua/journal/10_ukr/91.pdf
2. Відкриті публічні фінанси місцевих бюджетів [Електронний ресурс]. URL: <https://openbudget.gov.ua/local-budget/13100000000/local-expenses?class=functional>
3. Бюджетний кодекс України: Офіційне видання Міністерства юстиції України «Кодекси України» № 12/2010 р. – К.: Форум, 2010. – 156 с.
4. Верховод І.О. Теоретичні основи ідентифікації та принципи реформування соціальної сфери економіки сучасної України / І.О. Верховод // Україна: аспекти праці. – 2014. – № 6. – С. 28–37. [Електронний ресурс]. URL: file:///C:/Users/User/Downloads/Uap_2014_6_6.pdf